

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Β5

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΚ131	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας Ι - Ποιοτικές μέθοδοι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Η παράδοση συνοδεύεται από το Εργαστήριο ΜΕΘΚ – 131ΕΡΓ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=557		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια αναμένεται να είναι σε θέση: - Να ορίζει την ποιοτική έρευνα και να περιγράφει τα βασικά της χαρακτηριστικά της ποιοτικής ερευνητικής λογικής. - Να προσδιορίζει και να περιγράφει τα στάδια που ακολουθεί ο ερευνητής κατά τη διεξαγωγή μιας ποιοτικής έρευνας.

- Να διακρίνει τους τύπους των ερευνητικών ερωτημάτων που συνάδουν με την ποιοτική ερευνητική λογική και να διατυπώνει τέτοια ερωτήματα.
- Να περιγράφει τις βασικές μεθόδους παραγωγής δεδομένων (συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, παρατήρηση και τεκμήρια) και να αναπτύσσει ανάλογα εργαλεία.
- Να γνωρίζει και να εφαρμόζει τις αρχές και τα στάδια της θεματικής και της αφηγηματικής ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων.
- Να αξιοποιεί τα εργαλεία της εμπειρικά θεμελιωμένης θεωρίας (θεωρητική δειγματοληψία, κωδικοποίηση, θεωρητικός κορεσμός, διαρκής σύγκριση) για την ανάλυση ποιοτικών δεδομένων.
- Να γνωρίζει και να εφαρμόζει τα κριτήρια αξιολόγησης (κριτήρια ελέγχου ποιότητας) μιας ποιοτικής έρευνας τους τρόπους αξιοποίησής τους αλλά και τη διαφορά τους από τα αντίστοιχα μιας ποσοτικής έρευνας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αυτόνομη εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι βασικές θεματικές του μαθήματος είναι οι παρακάτω:

- Εισαγωγή στη λογική της ποιοτικής έρευνας.
- Το επιστημολογικό και θεωρητικό υπόβαθρο της ποιοτικής έρευνας.
- Θεμελιώδεις αρχές και χαρακτηριστικά της ποιοτικής προσέγγισης.
- Ο ερευνητικός σχεδιασμός στην ποιοτική έρευνα.
- Στρατηγικές επιλογής περιπτώσεων στην ποιοτική έρευνα (Sampling).
- Έρευνα πεδίου - στρατηγικές πρόσβασης στο πεδίο.
- Παραγωγή ποιοτικών δεδομένων (Παρατήρηση, Συνέντευξη, Ομάδες εστίασης)
- Τα «τεκμήρια» ως δεδομένα της έρευνας (διακριτικά μέτρα).
- Ηθική και δεοντολογία στην ποιοτική έρευνα.
- Η πολιτική διάσταση στην ποιοτική έρευνα.
- Γενικές αρχές της ποιοτικής ανάλυσης
- Η θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων.
- Η αφηγηματική ανάλυση
- Η μεθοδολογία της «εμπειρικά θεμελιωμένης θεωρίας» (Grounded Theory).
- Η χρήση του λογισμικών προγραμμάτων στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων.
- Κριτήρια ελέγχου ποιότητας στην ποιοτική έρευνα.
- Η δευτερογενής ανάλυση ποιοτικών δεδομένων – Ερευνητικές υποδομές

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Υποστήριξη μαθησιακής διδασκαλίας και της επικοινωνίας με τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας elearn.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις (39 ώρες)	1,56 ECTS
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας (86 ώρες)	3,44 ECTS
	Σύνολο Μαθήματος: 125 ώρες	5 ECTS
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά Μέθοδοι αξιολόγησης: • Ενεργή συμμετοχή στο μάθημα • Γραπτές εξετάσεις	

Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	• Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης • Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων
--	--

(5.) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Adler, E.S. & Clark, R. (2018). Κοινωνική έρευνα. Μια ξενάγηση στις μεθόδους και τις τεχνικές (επιμ. Γ. Τσίρμπας, μτφρ. Α. Χράπαλος). Αθήνα: Τζιόλας.
- Babbie, E. (2011). Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα (επιμ. Κ. Ζαφειρόπουλος, μτφρ. Γ. Βογιατζής). Αθήνα: Κριτική.
- Bazeley, P. (2013). *Qualitative Data Analysis. Practical Strategies*. Thousand Oaks: Sage.
- Bazeley, P., & Jackson, K. (2013). *Qualitative Data Analysis with NVivo*. London: Sage.
- Braun, V., & Clarke, V. (2012). *Thematic analysis*. Στο H. Cooper (επιμ.) *APA Handbook of Research Methods in Psychology* (σσ. 51-77). American Psychological Association.
- Bryman, A. (2017). Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας έρευνα (επιμ. Α. Αϊδίνης, μτφρ. Π. Σακελλαρίου). Αθήνα: Gutenberg.
- Charmaz, K. (2006) *Constructing Grounded Theory: a Practice Guide through Qualitative Analysis*. London: Sage.
- Coffey A. & Atkinson P. (1996) *Making Sense of Qualitative Data. Complementary Research Strategies*. London: Sage
- Creswell, J. (2016). Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας. (Χ. Τσομπαντζούδης, επιστ. επιμ., Ν. Κουβαράκου, μτφ.). Αθήνα: Ίων (Β' ελληνική έκδοση).
- Ezzy, D. (2002) *Qualitative Analysis, Practice and Innovation*, New South Wales: Allen & Unwin.
- Ίσαρη, Φ. & Πουρκός Μ. (2015). Ποιοτική μεθοδολογία έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση (σελ. 74-80). Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.
- Ιωσηφίδης, Θ. (2017) Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας και επιστημολογία των κοινωνικών επιστημών. Αθήνα: Τζιόλας.
- Κασσέρη, Ζ. (2014) Η συμβολή των λογιστικών προγραμμάτων στην ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: το πρόγραμμα Nvivo10. Εποίμετρο στο Τσιώλης, Γ. Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.
- Κυριαζή, Ν. (2011). Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. (Νέα διευρυμένη έκδοση). Αθήνα: Πεδίο.
- Λυδάκη, Α. (2001) Ποιοτικές μέθοδοι της κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Λυδάκη, Α. (2016). Αναζητώντας το χαμένο παράδειγμα – Επιτόπια έρευνα, κατανόηση, ερμηνεία. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Mason, J. (2002/2011). Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας. (Ν. Κυριαζή, Επιμ., & Ε. Δημητριάδου, Μεταφρ.) Αθήνα: Πεδίο.
- Mertens, D. (2011). Έρευνα και αξιολόγηση στην εκπαίδευση και την ψυχολογία. (Ε. Γιαννακοπούλου, Επιμ., Μ. Μαυράκη, Σ. Κυρανάκης, & Π. Μπιθάρα, Μεταφρ.) Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Miles, M.B. & Huberman A.M. (1994) *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks: Sage

- *Mishler, E. G. (1991/1996). Συνέντευξη έρευνας. Νοηματικό πλαίσιο και αφήγημα (επιμ. Γ. Καλομοίρης, μτφρ. Ν. Ρώντα). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
- *Morgan D (1997) Focus groups as qualitative research. London: Sage*
- *Μπονίδης, Κ. (2013). Η ανάλυση περιεχομένου ως μεικτή ποιοτική μεθοδολογική προσέγγιση ανάλυσης κειμένων. Στο Μ. Πουρκός, (επιμ.), Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική, ψυχολογική και εκπαιδευτική έρευνα: επιστημολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα των προοπτικών διεύρυνσης του ερευνητικού σχεδιασμού (σσ. 473-497). Αθήνα: Ίων.*
- *Patton M.Q. (1990) Qualitative Evaluation and Research Methods. London: Sage*
- *Phillips, L. & Jørgensen, M. (2002/2009). Ανάλυση Λόγου. Θεωρία και Μέθοδος (επιμ. Γ. Σταυρακάκης, μτφρ. Α. Κιουπκιολής). Αθήνα: Παπαζήσης.*
- *Robson, C. (2010). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. (επιμ. Κ.Μιχαλοπούλου, μτφρ. Β.Νταλάκου & Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg.*
- *Silverman, D. (2000) Doing Qualitative Research. A Practical Handbook. London: Sage.*
- *Sullivan, P. (2012). Qualitative data analysis. Using a dialogical approach. Thousand Oaks: Sage.*
- *Τσιώλης, Γ. (2006) Ιστορίες ζωής και βιογραφικές αφηγήσεις. Η βιογραφική προσέγγιση στην κοινωνιολογική ποιοτική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.*
- *Τσιώλης, Γ. (2014) Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική.*
- *Τσιώλης, Γ. & Σιούτη, Ε. (επιμ.) (2013). Βιογραφικές (ανα)κατασκευές στην ύστερη νεωτερικότητα. Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα της βιογραφικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: νήσος.*
- *Willig, C. (2015). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην Ψυχολογία. Εισαγωγή. (Ε. Τσέλιου επιστ. επιμ., Ε. Αυγήτα, μτφ). Αθήνα: Gutenberg.*

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Qualitative Methods
- International Journal of Qualitative Studies in Education
- Qualitative Health Research
- Qualitative Inquiry
- The Qualitative Report
- Qualitative Research
- Qualitative Research in Psychology
- Qualitative Research Journal (Association for Qualitative Research)
- Qualitative Social Work
- Qualitative Sociology
- Quality & Quantity: International Journal of Methodology
- Forum Qualitative Sozialforschung / Forum Qualitative Social Research